

IN MEMORIAM

VIRI DOCTISSIMI

PETRI HENRICI SCHOUTE.

IN FACULTATE DISCIPLINARUM
MATHEMATICARUM ET PHYSICARUM
PROFESSORIS ORDINARI
LEON. NEERL. ORDINIS EQUITIS.

Nati

a. d. XII Kal. Febr.
MDCCCXLVI.

Defuncti

a. d. XIV Kal. Maj
MCMXIII.

R. I. P.

IN MEMORIAM.
PIETER HENDRIK SCHOUTE.

Op 18 April 1913 is een man heengegaan, die gedurende meer dan dertig jaar een sieraad van de Groningsche Universiteit geweest is, een man, die door zijn groote kennis en zijn bezielend woord bij zijn leerlingen belangstelling en liefde wist te wekken voor de door hem vertegenwoordigde wetenschap: de wiskunde, inzonderheid de meetkunde. En vooral droeg daartoe bij de buitengewone belangstelling, die Schoute steeds zijn leerlingen betoonde, zijn groote hulpvaardigheid wanneer zijn leerlingen zijn raad noodig hadden. Geen moeite was hem dan ooit te veel. Zijn leerlingen konden dan op zijn volle toewijding rekenen. In Schoute hebben de Groningsche studenten in de Wis- en Natuurkunde dan ook niet alleen een bekwamen leermeester, een betrouwbaren gids in het wiskundige labyrinth, maar ook een vriend

verloren, waarvan het gemis niet gemakkelijk zal zijn aan te vullen.

Maar ook buiten zijn eigenlijken werkkring strekte Schoute's invloed zich uit; over het geheele land, het kan zonder overdrijving gezegd worden, deed zich die invloed gevoelen. In de vaderlandsche wiskundige wetenschap was Schoute een der voormannen en te zamen met zijn vriend D. J. Korteweg heeft hij er veel toe bijgedragen aan de beoefening der wiskunde in ons land nieuw leven in te blazen en in den kring der wiskunde-docenten de belangstelling in de hogere gedeelten hunner wetenschap gaande te houden. Het is het te Amsterdam gevestigde Wiskundig Genootschap: „Een onvermoeide arbeid komt alles te boven”, dat daarbij een voorname rol speelde. In dat Genootschap bezitten we een vereeniging, die om zoo te zeggen het geheele wiskundige leven hier te lande vertegenwoordigt. Nagenoeg ieder wiskundige, die niet uitsluitend in de praktijk van zijn betrekking is opgegaan, die zich is blijven bewegen in de hogere gedeelten der wiskunde, of in elk geval in de beoefening daarvan is blijven belang stellen, die de nieuwere stroomingen en denkwijzen niet geheel aan zich heeft laten voorbijgaan, is lid van dat Genootschap en meestal een min of meer trouw bezoeker zijner wetenschappelijke bijeenkomsten. Op die maandelijksche bijeenkomsten gedurende het winterhalfjaar kunnen de aankomende wiskundigen

hooren spreken over onderwerpen, die hun vaak nieuw zijn en nieuwe perspectieven openen. Zij kunnen daardoor tot zelfstandig onderzoek worden geprikkeld. Tevens hebben zij gelegenheid zelf een werkzaam aandeel in die bijeenkomsten te nemen door als spreker op te treden en zoo de door hen verkregen resultaten mede te deelen aan een belangstellend en welwillend gehoor, waarvan vaak opbouwende critiek uitgaat. Maar niet in de geringste plaats bestaat het voordeel, dat een jonger wiskundige van het bezoeken dier bijeenkomsten trekken kan, in de ongezochte gelegenheid kennis te maken en relaties aan te knoopen met oudere vakgenooten, relaties, die hun in velerlei opzicht van nut kunnen zijn en vaak een grooten invloed op hun wetenschappelijke vorming oefenen. Het is dan ook vooral door het Wiskundig Genootschap dat Schoute gelegenheid had zijn invloed in ruimeren kring, ver buiten zijn Universiteitsstad, te doen gevoelen. De bloei van dat Genootschap lag Schoute na aan het hart en niet weinig heeft hij bijgedragen tot de wederopleving van die destijds eenigszins in verval verkeerende vereeniging. Wie nu in de gelegenheid is de goede opkomst op de maandvergaderingen, dikwijls een opkomst van grooten afstand, waar te nemen, ten einde een soms zeer abstracte wiskundige voordracht en het zich naar aanleiding daarvan ontspinnende debat te hooren, kan daarin voor een niet gering deel Schoute's invloed waar-

nemen. Zoo sterk waren de banden, die Schoute aan het Genootschap bonden, dat, wanneer Schoute op een vergadering ontbrak, hetgeen zelden voorkwam, men zeker wist, dat zijn wegblijven niet vrijwillig was, dat ongesteldheid of iets anders zijn komen onmogelijk maakte. Op dat Genootschap is van Schoute, hoewel buiten de collegekamer, een heilzame invloed op vele jongere wiskundigen uitgegaan. Het zal dan ook ongetwijfeld velen gaan als schrijver dezes, dat hij, hoewel geen student aan de Groningsche Universiteit geweest zijnde, toch in Schoute een der personen ziet, die hem in de richting heeft helpen sturen, waarin hij gegaan is, dat hij in Schoute een zijner leermeesters in ruimeren zin ziet. Zoodoende bleef het terrein van Schoute's onvermoeide werkzaamheid niet beperkt tot het betrekkelijk geringe aantal studenten van de Universiteit, waaraan hij verbonden was, maar strekte het zich over het geheele land uit.

Wat Schoute's wetenschappelijke verdiensten aangaat, te algemeen bekend dan dat het noodig zou wezen daarover in bijzonderheden te treden, deze werden niet alleen in ons land, maar ook ver buiten onze grenzen erkend en naar waarde geschat. Wat de latere jaren aangaat liggen deze verdiensten hoofdzakelijk op het gebied der meerdimensionale meetkunde, waarvan de studie door Schoute in ons land is binnengeleid. Inzonderheid had de leer der poly-

topen in Euclidische ruimten van meerdere afmetingen zijn belangstelling en talrijk zijn dan ook de artikelen daarover van Schoute's hand verschenen. Dat ook in het buitenland Schoute op het gebied der meerdimensionale meetkunde als een der leiders beschouwd werd, getuigt wel het feit, dat hij het was, die werd aangezocht daarover voor de bekende Sammlung Schubert een leerboek (dat in twee deelen verschenen is) samen te stellen. Vele waren overigens Schoute's betrekkingen met het buitenland. Vermeld zij slechts, dat hij bij keuze lid was van The London Mathematical Society en dat bij meer dan één buitenlandsch tijdschrift (als b.v. het Bulletin des Sciences Mathématiques) zijn naam op het titelblad prijkte. Met recht kan de Groningsche Universiteit trotsch zijn, dat een geleerde als Schoute zoo langen tijd zijn beste krachten aan haar bloei gewijd heeft. Zijn nagedachtenis zal dan ook bij allen, die met die Universiteit in betrekking staan, in dankbare herinnering blijven.

Fred. Schuh.